

АУТСОРСИНГ:
ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПРАВИЛА КЛАСИФІКУВАННЯ
ОДИНИЦЬ, ЯКІ ПЕРЕДАЮТЬ ВИРОБНИЦТВО СВОЄЇ
ПРОДУКЦІЇ ІНШОМУ ВИКОНАВЦЮ

Введення

В обох класифікаціях – ISIC та NACE – визначення одиниць, які передають процес трансформації товарів іншим одиницям (аутсорсинг), було дещо двозначним.

В NACE (rev. 1.1) аутсорсинг було визначено таким чином:

«Одиниці, які продають від власного імені товари або послуги, але замовляють їх виготовлення третім особам. Ці одиниці класифікують у секції G “Торгівля; ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку”, за винятком випадків, коли вони (є власниками прав на продукцію або ідеєю) є власниками давальницької сировини, розробки чи торгової марки та беруть на себе ризик, пов’язаний із виробництвом. У цьому випадку замовників класифікують так, немов би вони самі виробляють цю продукцію (а саме у промисловості чи в сфері послуг).»

Незважаючи на те, що визначення здавалося зрозумілим, поняття володіння правами на продукцію або ідеєю назавжди інтерпретувалося однаково.

Насправді, країни-члени під час класифікування одиниць за NACE не брали до уваги передачу виробництва іншому виконавцю, а ті, які брали до уваги, не завжди застосовували однакові критерії для класифікування, завдяки чому зібрані статистичні дані не були ідеально співставними.

З метою виправити недоліки у співставності Група експертів і Технічна підгрупа Групи експертів з міжнародних економічних і соціальних класифікацій на нараді, яка відбулась 16–20 квітня 2007 р. в Нью-Йорку, у відношенні ISIC (rev. 4) дійшли висновку, що одиниці, що повністю передають процес перероблення товарів іншим виконавцям, слід класифікувати у сфері переробної промисловості лише у разі, коли вони є власниками сировини, яку використовують у якості вхідного матеріалу під час виробничого процесу.

Це правило було включено до Методологічних основ NACE (Rev. 2) та КВЕД-2010 Комітетом статистичних програм (КСП) на їх 62-й нараді в травні 2008 р. Разом з цим, на цій нараді КСП згадав необхідність добре обмірковувати наслідки правил про передавання видів діяльності іншому виконавцеві (пункти 80–84) з метою забезпечити їхнє гармонійне здійснення.

КСП, в першу чергу, турбувала ясність визначень та необхідність недвозначних правил класифікування одиниць. Також було згадане те, що слід встановити кращі методи своєчасного оновлення реєстрів підприємств.

У відповідь саме на ці зауваження Євростат сформував спеціалізовану комісію з експертів Німеччини, Франції, Литви, Нідерландів, Австрії, Польщі, Португалії та Об'єднаного Королівства, яка задля вирішення цих проблем вперше зустрілася 27 і 28 вересня 2007 р.

Цей додаток є результатом роботи цієї комісії та включає коментарі членів робочої групи з питань NACE/КПЕС, консультацію з якими було проведено після цієї зустрічі. Також було проведено консультацію із Секцією економічної статистики та класифікацій ООН.

Термінологія

Аутсорсинг – це угода, згідно з якою замовник доручає підряднику виконати певні завдання, такі як частина виробничого процесу або навіть повний виробничий процес, надання послуг з підбору (найму) персоналу або забезпечення допоміжних функцій.

Поняття "аутсорсинг" також застосовується, якщо підрядник є дочірньою компанією (підприємством у складі групи) та незалежно від того, чи виконуються такі завдання на ринкових умовах чи ні.

Замовник та підрядник можуть бути розташовані в межах однієї економічної території або у різних економічних територіях. Фактичне місцезнаходження не впливає на класифікацію будь-якої з цих одиниць.

Замовник – це одиниця, що вступає з іншою одиницею (підрядником) у договірні відносини, які передбачають виконання нею певних завдань, таких як частина виробничого процесу або навіть повний виробничий процес, надання послуг з підбору (найму) персоналу або забезпечення допоміжних функцій.

Підрядник (субпідрядник) – це одиниця, що виконує певні завдання, такі як частина виробничого процесу або навіть повний виробничий процес, надання послуг з підбору (найму) персоналу або забезпечення допоміжних функцій за договірними відносинами із замовником. Також використовується термін субпідрядник. В контексті NACE види діяльності, що виконує підрядник, визначаються як такі, що надаються „за винагороду або на основі договору”.

Діяльність з перероблення – це фізична та/або хімічна трансформація матеріалів, речовин або компонентів у нову продукцію. Матеріали, речовини або компоненти – це сировина, яка є продуктом сільського господарства, лісового господарства, рибного господарства чи добувної промисловості та розроблення кар'єрів, а також продуктами та напівфабрикатами інших видів переробної діяльності.

Субпідрядник – див. "підрядник".

Правила класифікації

Ці правила встановлюють, як класифікувати діяльність з аутсорсингу, визначення якої наведено вище у розділі «Термінологія». Важливо зазначити, що ці правила застосовують лише до класифікації діяльності з аутсорсингу, і що у тих випадках, коли замовники або підрядники також здійснюють інші види діяльності, їхнє місце у Класифікації видів економічної діяльності слід визначати шляхом застосування принципу доданої вартості, викладеного у пунктах 80-84 Методологічних основ NACE (Rev. 2) та КВЕД-2010 до NACE (rev. 2), до всіх видів діяльності.

Аутсорсинг частини процесу виробництва продукції – замовник доручає виконання частини процесу виробництва продукції підряднику.

Правила класифікації

Замовник має класифікуватися так, начебто він сам виконує повний процес виробництва.

Підрядник класифікується разом з одиницями, які виробляють ті самі товари чи послуги за власний рахунок.

Аутсорсинг повного процесу виробництва продукції (і) – замовник, який є власником основних вхідних матеріалів (сировини), тобто несе основні матеріальні витрати, доручає виконання повного процесу виробництва продукції іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який є власником основних вхідних матеріалів (наприклад, тканини та гудзиків для виготовлення одягу, деревини та металевої фурнітури для виробництва меблів) і таким чином, є власником кінцевої продукції, але доручає виконання повного процесу виробництва продукції підрядникам, класифікується у секції С "Переробна промисловість" саме у тому класі, що включає весь процес виробництва.

Підрядник класифікується разом з одиницями, які виробляють ті самі товари за власний рахунок.

Аутсорсинг повного процесу виробництва продукції (іі) – замовник, який не є власником вхідних матеріалів (сировини), на умовах підряду доручає виконання повного процесу виробництва продукції іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який доручає виконання повного процесу виробництва продукції іншим і який не є власником вхідних матеріалів (сировини), класифікується у секції G "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів" (залежно від виду діяльності та виду товару, що підлягатиме продажу), якщо він здійснює лише цей вид діяльності.

Якщо замовник також здійснює інші види діяльності, він класифікується за принципом доданої вартості у секція G або в інших секціях.

Підрядник класифікується разом з одиницями, які виробляють ті самі товари за власний рахунок.

Аутсорсинг у сфері будівництва – замовник на основі підряду доручає виконання будівельних робіт іншим одиницям, але залишається відповідальним за увесь процес будівництва.

Правила класифікації

Обидві сторони – замовник та підрядник – класифікуються у відповідному класі секції F "Будівництво" за видом будівельних робіт, що виконуються.

Аутсорсинг допоміжних функцій – замовник здійснює частину або повний процес виробництва товарів чи послуг, але доручає виконання певних допоміжних функцій, таких як бухгалтерські або комп'ютерні послуги, підрядникові. Ці допоміжні функції не є етапами основного процесу виробництва, вони не призводять безпосередньо до отримання кінцевого продукту, але підтримують загальне функціонування замовника як виробничої одиниці.

Правила класифікації

Замовник класифікується у класі, що представляє основний процес виробництва.

Підрядник класифікується залежно від виду діяльності, що ним здійснюється, у класах 69.20 "Діяльність у сфері бухгалтерського обліку й аудиту; консультування з питань оподаткування", 62.02 "Консультації з питань інформатизації" тощо.

Аутсорсинг діяльності з надання послуг підбору (найму) персоналу – у цьому випадку розрізняють тимчасове, довгострокове працевлаштування та працевлаштування на постійній основі.

Правила класифікації

а) при аутсорсингу діяльності з тимчасового працевлаштування, замовник класифікується за діяльністю, яку він фактично здійснює (наприклад, виробництво). Підрядник класифікується у класі 78.20 "Діяльність агентств тимчасового працевлаштування".

б) при аутсорсингу діяльності з довгострокового працевлаштування або працевлаштування на постійній основі, замовник класифікується за діяльністю, яку він фактично здійснює (наприклад, виробництво). Підрядник класифікується у класі 78.30 "Інша діяльність із забезпечення трудовими ресурсами".

Аутсорсинг надання послуг – замовник на основі підяду передає часину або повний процес надання послуг (за виключенням допоміжних функцій, наведених вище) іншій одиниці.

Правила класифікації

а) замовник, який доручає часткове надання послуг, має класифікуватися так, начебто він здійснює повний процес надання послуг. Підрядник класифікується залежно від частини послуг, які він надає.

б) якщо замовник на основі підяду передає повний процес надання послуг, обидві сторони (замовник і підрядник) класифікуються так, начебто вони здійснювали повний процес надання послуг.

Аутсорсинг повного процесу виробництва продукції рослинництва або тваринництва (і) – замовник, який є власником насіння, рослин (розсади, черешків, пагонів), плодових дерев (включаючи виноградники) або поголів'я тварин, на основі підяду передає виконання повного процесу виробництва продукції рослинництва або тваринництва іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який є власником насіння, рослин (розсади, черешків, пагонів), плодових дерев (включаючи виноградники) або поголів'я тварин і є власником кінцевої продукції, але який передає виконання процесу виробництва підрядникам, класифікується у розділі 01 "Сільське господарство, мисливство та надання пов'язаних із ними послуг", у класі, який включає повний процес виробництва.

Підрядник класифікується у відповідному класі групи 01.6 "Допоміжна діяльність у сільському господарстві та післяурожайна діяльність".

Аутсорсинг повного процесу виробництва продукції рослинництва або тваринництва (ii) – замовник, який не є власником насіння, рослин (розсади, черешків, пагонів), плодівих дерев (включаючи виноградники) або поголів'я тварин, на основі підяду передає виконання повного процесу виробництва продукції рослинництва або тваринництва іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який передає виконання процесу виробництва іншим і який не є власником насіння, рослин (розсади, черешків, пагонів), плодівих дерев (включаючи виноградники) або поголів'я тварин, класифікується у секції G "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів" (залежно від виду діяльності та виду товару, що підлягатиме продажу), якщо він здійснює лише цей вид діяльності.

Якщо замовник також здійснює інші види діяльності, він класифікується за принципом доданої вартості у секція G або в інших секціях.

Підрядник класифікується разом з одиницями, які виробляють ті самі товари за власний рахунок.

Аутсорсинг повного процесу виробництва продукції лісівництва (i) – замовник, який є власником лісових насаджень (дерев), на основі підяду передає виконання повного процесу виробництва продукції лісівництва іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який є власником лісових насаджень (дерев), і таким чином, є власником кінцевої продукції, але який передає виконання процесу виробництва підрядникам, класифікується у розділі 02 "Лісове господарство та лісозаготівлі", у класі, який включає повний процес виробництва.

Підрядник класифікується у класі 02.40 "Надання допоміжних послуг у лісовому господарстві".

Аутсорсинг повного процесу виробництва продукції лісівництва (ii) - замовник, який не є власником лісових насаджень (дерев), на основі підяду передає виконання повного процесу виробництва продукції лісівництва іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який передає виконання процесу виробництва іншим і не є власником лісових насаджень (дерев), класифікується у секції G "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів" (залежно від виду діяльності та виду товару, що підлягатиме продажу), якщо він здійснює лише цей вид діяльності.

Якщо замовник також здійснює інші види діяльності, він класифікується за принципом доданої вартості у секція G або в інших секціях.

Підрядник класифікується разом з одиницями, які виробляють ті самі товари за власний рахунок.

Аутсорсинг повного процесу виробництва продукції рибництва (і) – замовник, який є власником сировини (мальків риби), на основі підяду передає виконання повного процесу виробництва продукції рибництва іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який є власником сировини (мальків риби), і таким чином, є власником кінцевої продукції, але який передає виконання процесу виробництва підрядникам, класифікується у групі 03.2 "Рибництво (аквакультура)", у класі, який включає повний процес виробництва.

Підрядник класифікується у відповідному класі групи 03.2 "Рибництво (аквакультура)".

Аутсорсинг повного процесу виробництва продукції рибництва (іі) – замовник, який не є власником сировини (мальків риби), на основі підяду передає виконання повного процесу виробництва продукції рибництва іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який доручає виконання процесу виробництва підрядникам і не є власником сировини (мальків риби), класифікується у секції G "Оптова та роздрібна торгівля; ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів" (залежно від виду діяльності та виду товару, що підлягатиме продажу), якщо він здійснює лише цей вид діяльності.

Якщо замовник також здійснює інші види діяльності, він класифікується за принципом доданої вартості у секції G або в інших секціях.

Підрядник класифікується разом з одиницями, які виробляють ті самі товари за власний рахунок.

Аутсорсинг повного процесу виробництва енергетичної продукції (і) – замовник, який є власником енергетичних матеріалів (нафти, вугілля, газу, деревини, сільськогосподарських відходів тощо), на основі підяду передає виконання повного процесу виробництва енергетичної продукції (електроенергії, газу, теплоенергії тощо) іншій одиниці.

Правила класифікації

Підрядник, який є власником енергетичних матеріалів (нафти, вугілля, газу, деревини, сільськогосподарських відходів тощо), і таким чином є власником кінцевої продукції, який передає виконання повного процесу виробництва енергетичної продукції (електроенергії, газу, теплоенергії тощо) підрядникам, класифікується у секції D "Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря", у класі, який включає повний процес виробництва.

Підрядник класифікується у відповідному класі секції D "Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря".

Аутсорсинг повного процесу виробництва енергетичної продукції (ii) – замовник, який не є власником енергетичних матеріалів (нафти, вугілля, газу, деревини, сільськогосподарських відходів тощо), на основі підяду передає виконання повного процесу виробництва енергетичної продукції (електроенергії, газу, теплоенергії тощо) іншій одиниці.

Правила класифікації

Замовник, який передає виконання процесу виробництва підрядникам і не є власником енергетичних матеріалів (нафти, вугілля, газу, деревини, сільськогосподарських відходів тощо), класифікується у секції D, у класі 35.14 "Торгівля електроенергією" або у 35.23 "Торгівля газом через місцеві (локальні) трубопроводи" (залежно від виду діяльності та виду товару, що підлягатиме продажу), якщо він здійснює лише цей вид діяльності.

Якщо замовник також здійснює інші види діяльності, він класифікується за принципом доданої вартості.

Підрядник класифікується разом з одиницями, які виробляють ті самі товари за власний рахунок.

Аутсорсинг повного процесу виробництва інших видів продукції:

У разі рибальства, добування корисних копалин і розроблення кар'єрів, а також водопостачання, замовник, який передає виконання процесу виробництва іншим, класифікується у торгівлі (залежно від виду діяльності та виду товару, що підлягатиме продажу), якщо він здійснює лише цей вид діяльності.

Якщо замовник також здійснює інші види діяльності, він класифікується за принципом доданої вартості у секції G або в інших секціях.

Підрядник класифікується разом з одиницями, які виробляють ті самі товари за власний рахунок.